

2023/0234(COD)

25.1.2024

STANOVISKO

Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

pre Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín

o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica Rady 2008/98/ES o odpade
(COM(2023)420 – C9-0233/2023 – 2023/0234(COD))

Spravodajkyňa výboru požiadaneého o stanovisko: Clara Aguilera

PA_Legam

STRUČNÉ ODÔVODNENIE

Spravodajkyňa víta revíziu rámcovej smernice o odpade, ktorú navrhla Komisia s cieľom znížiť vplyv potravinových systémov, ktoré súvisia s produkciou potravinového odpadu, na životné prostredie a klímu, a stanovenie právne záväzných cieľov zníženia potravinového odpadu pre členské štáty do roku 2030.

Potravinový odpad predstavuje neefektívnosť v potravinovom reťazci, ktorá má hospodárske, sociálne a environmentálne dôsledky, pretože ide o plytvanie prácou poľnohospodárov pri výrobe potravín a nesprávne používanie prírodných zdrojov spotrebovaných v tomto procese. Podľa dvoch dostupných odhadov (z rokov 2012 a 2022) predstavuje potravinový odpad v EÚ 88 až 153,5 milióna ton ročne. Súvisiace náklady dosahujú celkovo 143 miliárd EUR ročne. Toto množstvo potravinového odpadu predstavuje približne 227 miliónov ton CO₂, t. j. približne 6 % celkových emisií EÚ.

Európsky parlament neustále podporuje znižovanie potravinového odpadu. Znižovanie potravinových strát a potravinového odpadu je neoddeliteľnou súčasťou stratégie EÚ „z farmy na stôl“ z roku 2020 zameranej na zavedenie spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu.

Očakáva sa, že stanovenie konkrétnych cieľov podnieti každý členský štát k tomu, aby prijal ambiciózne opatrenia prispôbené konkrétnej vnútroštátnej situácii, čím sa posilní jeho úsilie a rozšíria účinné stratégie, pričom sa členským štátom ponechá plná flexibilita, čo sa týka výberu opatrení pri preskúmaní ich programov predchádzania potravinovému odpadu, a to s cieľom dosiahnuť ciele znižovania.

Spravodajkyňa Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka veľmi víta skutočnosť, že návrh vylučuje primárny sektor z cieľov znižovania emisií, a vyzýva členské štáty, aby kládli väčší dôraz na odbornú prípravu zameranú na predchádzanie potravinovému odpadu.

Keďže rok 2020 je prvým rokom, za ktorý sú k dispozícii údaje z meraní potravinového odpadu členskými štátmi, pretože predtým neexistovala povinnosť kvantifikovať potravinový odpad, spravodajkyňa súhlasí s návrhom, aby sa rok 2020 použil ako referenčný rok.

Spravodajkyňa sa domnieva, že navrhované ciele sú primerané. Spravodajkyňa však navrhuje, aby sa cieľ 30 % uplatňoval samostatne na každú etapu potravinového dodávateľského reťazca uvedenú v článku 9a ods. 4 písm. b), aby sa zabezpečilo spravodlivé rozdelenie zodpovednosti a spravodlivé rozdelenie pokroku dosiahnutého v každej fáze.

POZMEŇUJÚCE NÁVRHY

Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka vyzýva Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, aby ako gestorský výbor vzal do úvahy tieto pozmeňujúce návrhy:

Pozmeňujúci návrh 1

Návrh smernice Odôvodnenie 3

Text predložený Komisiou

(3) Pokiaľ ide o negatívne vplyvy potravinového odpadu, členské štáty sa zaviazali prijať opatrenia na podporu predchádzania vzniku a znižovania objemu potravinového odpadu v súlade s Agendou 2030 pre udržateľný rozvoj prijatou Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov (OSN) 25. septembra 2015, a najmä s jej cieľom znížiť do roku 2030 objem celosvetového potravinového odpadu na obyvateľa na maloobchodnej a spotrebiteľskej úrovni o polovicu a znížiť potravinové straty v celom výrobnom a dodávateľskom reťazci vrátane pozberových strát. Uvedené opatrenia sa zameriavali na predchádzanie vzniku a znižovanie objemu potravinového odpadu v prvovýrobe, pri spracúvaní a výrobe, maloobchodnej a inej distribúcii potravín, v reštauráciách a stravovacích službách, ako aj v domácnostiach.

Pozmeňujúci návrh

(3) Pokiaľ ide o negatívne vplyvy potravinového odpadu ***na spoločnosť, hospodárstvo a životné prostredie***, členské štáty sa zaviazali prijať opatrenia na podporu predchádzania vzniku a znižovania objemu potravinového odpadu v súlade s Agendou 2030 pre udržateľný rozvoj prijatou Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov (OSN) 25. septembra 2015, a najmä s jej cieľom znížiť do roku 2030 objem celosvetového potravinového odpadu na obyvateľa na maloobchodnej a spotrebiteľskej úrovni o polovicu a znížiť potravinové straty v celom výrobnom a dodávateľskom reťazci vrátane pozberových strát. Uvedené opatrenia sa zameriavali na predchádzanie vzniku a znižovanie objemu potravinového odpadu v prvovýrobe, pri spracúvaní a výrobe, maloobchodnej a inej distribúcii potravín, v reštauráciách a stravovacích službách, ako aj v domácnostiach, ***a na pokrok v ich realizácii by sa mal hodnotiť pravidelne.***

Pozmeňujúci návrh 2

Návrh smernice Odôvodnenie 7

Text predložený Komisiou

(7) Členské štáty ***do istej miery*** vyvíjajú materiály a vedú kampane zamerané na predchádzanie vzniku potravinového odpadu, ktorými oslovujú spotrebiteľov a prevádzkovateľov potravinárskych podnikov; tieto aktivity sa však sústreďujú viac na zlepšovanie informovanosti ako na podnietenie zmeny správania. S cieľom využiť úplný potenciál

Pozmeňujúci návrh

(7) Členské štáty vyvíjajú materiály a vedú kampane zamerané na predchádzanie vzniku potravinového odpadu, ktorými oslovujú spotrebiteľov a prevádzkovateľov potravinárskych podnikov; tieto aktivity sa však sústreďujú viac na zlepšovanie informovanosti ako na podnietenie zmeny správania. S cieľom využiť úplný potenciál znižovania objemu

znižovania objemu potravinového odpadu a zabezpečiť priebežný pokrok je potrebné rozvíjať intervencie zamerané na zmenu správania, ktoré sú prispôbené konkrétnym situáciám a potrebám v členských štátoch a plne začlenené do programov predchádzania vzniku potravinového odpadu. Dôraz by sa mal klásť aj na regionálne riešenia obehového hospodárstva vrátane verejno-súkromných partnerstiev a občianskej angažovanosti, ako aj na prispôbenie osobitným regionálnym potrebám, napríklad v najvzdialenejších regiónoch alebo na ostrovoch.

Pozmeňujúci návrh 3

Návrh smernice Odôvodnenie 8

Text predložený Komisiou

(8) Napriek zlepšujúcej sa informovanosti o **negatívnych vplyvoch a dôsledkoch** potravinového odpadu, politickým záväzkom prijatým na úrovni EÚ a členských štátov a opatreniam Únie realizovaným od prijatia akčného plánu pre obehové hospodárstvo v roku 2015 sa vznik potravinového odpadu neznižuje dostatočne na to, aby sa zaistil významný pokrok pri plnení čiastkového cieľa 12.3 v rámci cieľa 12 OSN v oblasti udržateľného rozvoja. Aby sa zabezpečil významný prínos k dosahovaniu cieľa udržateľného rozvoja 12.3, opatrenia, ktoré majú prijať členské štáty, by **sa mali posilniť** tak, aby zabezpečovali pokrok pri vykonávaní tejto smernice a ďalších vhodných opatrení na znižovanie miery vzniku potravinového odpadu.

Pozmeňujúci návrh 4

potravinového odpadu a zabezpečiť priebežný pokrok je potrebné rozvíjať intervencie zamerané na zmenu správania, **podnietené výučbou na školách**, ktoré sú prispôbené konkrétnym situáciám a potrebám v členských štátoch a plne začlenené do programov predchádzania vzniku potravinového odpadu. Dôraz by sa mal klásť aj na regionálne riešenia obehového hospodárstva, **ako aj riešenia na úrovni provincií a na miestnej úrovni** vrátane verejno-súkromných partnerstiev a občianskej angažovanosti, ako aj na prispôbenie osobitným regionálnym potrebám, napríklad v najvzdialenejších regiónoch alebo na ostrovoch.

Pozmeňujúci návrh

(8) Napriek zlepšujúcej sa informovanosti o **vplyve** potravinového odpadu, politickým záväzkom prijatým na úrovni EÚ a členských štátov a opatreniam Únie realizovaným od prijatia akčného plánu pre obehové hospodárstvo v roku 2015 sa vznik potravinového odpadu neznižuje dostatočne na to, aby sa zaistil významný pokrok pri plnení čiastkového cieľa 12.3 v rámci cieľa 12 OSN v oblasti udržateľného rozvoja. Aby sa zabezpečil významný prínos k dosahovaniu cieľa udržateľného rozvoja 12.3, opatrenia, ktoré majú prijať členské štáty, by **EÚ mala posilňovať a podporovať** tak, aby zabezpečovali pokrok pri vykonávaní tejto smernice a ďalších vhodných opatrení na znižovanie miery vzniku potravinového odpadu, **a to aj prostredníctvom finančných stimulov**.

Návrh smernice Odôvodnenie 9

Text predložený Komisiou

(9) S cieľom dosiahnuť v krátkom čase výsledky a poskytnúť prevádzkovateľom potravinárskych podnikov, spotrebiteľom a subjektom verejného sektora potrebnú dlhodobú perspektívu by sa mali stanoviť kvantifikované ciele znižovania objemu potravinového odpadu, ktoré majú členské štáty dosiahnuť do roku 2030.

Pozmeňujúci návrh

(9) S cieľom dosiahnuť v krátkom **až stredne dlhom** čase výsledky a poskytnúť prevádzkovateľom potravinárskych podnikov, spotrebiteľom a subjektom verejného sektora potrebnú dlhodobú perspektívu by sa **vzhľadom na potreby tak spotrebiteľov, ako aj hospodárskych subjektov**, mali stanoviť kvantifikované ciele znižovania objemu potravinového odpadu, ktoré majú členské štáty dosiahnuť **najneskôr** do roku 2030. **Okrem toho by sa mali vytvoriť mechanizmy na pridelovanie primeraných finančných a technologických zdrojov na podporu realizácie týchto cieľov a na zabezpečenie potrebných kapacít členských štátov na dosiahnutie navrhovaných zmien.**

Pozmeňujúci návrh 5

Návrh smernice Odôvodnenie 9 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(9a) Všeobecné povedomie o predchádzaní potravinovému odpadu je čoraz slabšie. Preto sú potrebné pravidelné ciele kampane a vzdelávanie pre každú vekovú skupinu.

Pozmeňujúci návrh 6

Návrh smernice Odôvodnenie 10

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(10) Pokiaľ ide o záväzok Únie plniť ambície stanovené v rámci cieľa udržateľného rozvoja 12.3, stanovenie cieľov znižovania objemu potravinového

(10) Pokiaľ ide o záväzok Únie plniť ambície stanovené v rámci cieľa udržateľného rozvoja 12.3, stanovenie cieľov znižovania objemu potravinového

odpadu, ktoré majú členské štáty dosiahnuť do roku 2030, by malo byť silným politickým impulzom na prijatie opatrení a na zabezpečenie významného príspevku k dosiahnutiu globálnych cieľov.

Vzhľadom na svoju právne záväznú povahu by však tieto ciele mali byť primerané a uskutočniteľné a mali by zohľadňovať úlohu jednotlivých subjektov v potravinovom dodávateľskom reťazci, ako aj ich kapacity (najmä v prípade mikropodnikov a malých podnikov).

Stanovenie právne záväzných cieľov by preto malo prebiehať postupne, počínajúc úrovňou, ktorá je nižšia, ako úroveň stanovená v rámci cieľa udržateľného rozvoja, aby sa zabezpečila konzistentná reakcia členských štátov a hmatateľný pokrok pri plnení cieľa 12.3.

odpadu, ktoré majú členské štáty dosiahnuť do roku 2030, by malo byť silným politickým impulzom na prijatie opatrení a na zabezpečenie významného príspevku k dosiahnutiu globálnych cieľov.

Vzhľadom na svoju právne záväznú povahu by však tieto ciele mali byť primerané a uskutočniteľné a mali by zohľadňovať úlohu jednotlivých subjektov v potravinovom dodávateľskom reťazci, ako aj ich kapacity (najmä v prípade mikropodnikov a malých podnikov).

Takisto je potrebné rozlišovať medzi potravinovými stratami, ktorým sa predísť dá, a takými, ktorým sa predísť nedá.

Stanovenie právne záväzných cieľov by preto malo prebiehať postupne, počínajúc úrovňou, ktorá je nižšia, ako úroveň stanovená v rámci cieľa udržateľného rozvoja, aby sa zabezpečila konzistentná reakcia členských štátov a hmatateľný pokrok pri plnení cieľa 12.3.

Odôvodnenie

Treba jasne rozlišovať medzi potravinovými stratami, ktorým sa vyhnúť dá, a takými, ktorým sa vyhnúť nedá, a to aj z dôvodu proporcionality.

Pozmeňujúci návrh 7

Návrh smernice

Odôvodnenie 10 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(10a) Poľnohospodárska výroba uvádzaná na trh na predaj závisí od radu prírodných, právnych a prevádzkových premenných mimo kontroly poľnohospodára. Aby sa mohla väčšina agropotravinárskych výrobkov uvádzať na trh a predávať spotrebiteľom, musí spĺňať prísne obchodné normy Únie alebo normy stanovené na medzinárodnej úrovni. Najmä produkty v sektore ovocia a zeleniny určené na predaj spotrebiteľom v čerstvom stave sa môžu uvádzať na trh

iba vtedy, ak sú primeranej a vyhovujúcej obchodnej kvality a ak je uvedená krajina ich pôvodu. Produkty, ktoré výrobcovia predávajú spotrebiteľom na miestnej úrovni a priamo, sú od obchodných noriem oslobodené. To isté platí pre určité produkty postihnuté prírodnými katastrofami alebo inými výnimočnými okolnosťami, ak je ich spotreba bezpečná. Preto by sa poľnohospodárske produkty, ktoré sa v prípade nedodržania súčasných pravidiel nemôžu uvádzať na trh na spotrebu ako potraviny, a produkty, ktoré nemožno použiť na iné účely ako potraviny, ako je napríklad výroba energie z biomasy, by sa nemali považovať za odpad.

Pozmeňujúci návrh 8

Návrh smernice Odôvodnenie 10 b (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(10b) V potravinových dodávateľských reťazcoch v celej EÚ pretrvávajú rozdiely vo vyjednávacíj pozícii dodávateľov a nákupcov poľnohospodárskych a potravinových produktov. Platí to najmä pre odvetvie poľnohospodárstva, pretože osobitné vlastnosti poľnohospodárskych produktov a z nich vyplývajúca potreba ich rýchleho predaja od samého začiatku narúša rovnosť zmluvných strán. Preto treba vynaložiť maximálne úsilie na zabezpečenie toho, aby záväzné ciele znižovania potravinového odpadu neviedli k nárastu najčastejších nekalých obchodných praktík s dosahom na poľnohospodárskych dodávateľov, najmä v prípade dodávok rýchlo sa kaziacich produktov.

Pozmeňujúci návrh 9

Návrh smernice

Odôvodnenie 10 c (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(10c) so zreteľom na prácu Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru a Európskeho mechanizmu pripravenosti a reakcie na krízu potravinovej bezpečnosti, v rámci ktorých sa uznal prínos obalov k znižovaniu potravinového odpadu a zabezpečeniu dodávok potravín a potravinovej bezpečnosti;

Pozmeňujúci návrh 10

Návrh smernice

Odôvodnenie 10 d (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(10d) vzhľadom na výsledky všetkých aktérov v agropotravinovom reťazci pri znižovaní potravinového odpadu a potravinového odpadu v súlade s cieľom 12.3 cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja.

Pozmeňujúci návrh 11

Návrh smernice

Odôvodnenie 11 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(11a) Čím viac sa zníži potravinový odpad, tým viac sa zníži podiel výdavkov domácností na potraviny^{1a}

^{1a}

https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC133971/JRC133971_01.pdf

Pozmeňujúci návrh 12

Návrh smernice
Odôvodnenie 11 b (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(11b) Znižovanie objemu potravinového odpadu v ktoromkoľvek bode potravinového dodávateľského reťazca má významný pozitívny vplyv na životné prostredie^{2a}.

2a

https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC133971/JRC133971_01.pdf

Pozmeňujúci návrh 13

Návrh smernice
Odôvodnenie 11 c (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(11 c) Významné percento produktov sa vyhadzuje z kozmetických dôvodov vrátane produktov netypického tvaru, zvláštnej farby alebo s kazmi. Takémuto potravinovému odpadu by sa malo úplne zamedziť.

Pozmeňujúci návrh 14

Návrh smernice
Odôvodnenie 12

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(12) *Vzhl'adom na vzájomný vzťah* medzi fázami distribúcie a spotreby v potravinovom dodávateľskom reťazci, a najmä na vplyv maloobchodných praktík na správanie spotrebiteľov, ako aj ***vzťah*** medzi spotrebou potravín doma a mimo domova, sa odporúča stanoviť pre tieto fázy potravinového dodávateľského reťazca jeden spoločný cieľ. Stanovenie

(12) *Napriek vzájomnému vzťahu* medzi fázami distribúcie a spotreby v potravinovom dodávateľskom reťazci, a najmä na vplyv maloobchodných praktík na správanie spotrebiteľov, ako aj ***vzťahu*** medzi spotrebou potravín doma a mimo domova, sa odporúča stanoviť pre tieto fázy potravinového dodávateľského reťazca jeden spoločný cieľ. Stanovenie

samostatných cieľov pre každú z týchto fáz by zbytočne komplikovalo situáciu a obmedzovalo flexibilitu členských štátov pri zameriavaní sa na konkrétne problematické oblasti. Aby spoločný cieľ nevyústil do nadmerného zaťaženia niektorých prevádzkovateľov, členským štátom sa odporučí, aby pri stanovovaní opatrení na *dosahovanie spoločného cieľa* *zohľadnili zásadu proporcionality*.

samostatných cieľov pre každú z týchto fáz by zbytočne komplikovalo situáciu a obmedzovalo flexibilitu členských štátov pri zameriavaní sa na konkrétne problematické oblasti. Aby spoločný cieľ nevyústil do nadmerného zaťaženia niektorých prevádzkovateľov, členským štátom sa odporučí, aby pri stanovovaní opatrení *zohľadnili zásadu primeranosti, aby sa zabezpečilo spravodlivé a realistické rozdelenie zodpovednosti s náležitým ohľadom na malé podniky a mikropodniky pôsobiace v reťazci zásobovania potravinami*.

Pozmeňujúci návrh 15

Návrh smernice

Odôvodnenie 12 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(12a) Poukazuje na to, že nie je možné účinne vyriešiť problém potravinového odpadu v poľnohospodárskych podnikoch bez zabezpečenia stabilného príjmu pre poľnohospodárov a kontroly veľkých výkyvov na trhu, ak sú výrobné náklady produktov vyššie ako cena ponúkaná na trhu;

Pozmeňujúci návrh 16

Návrh smernice

Odôvodnenie 12 b (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(12b) Zdôrazňuje, že je dôležité prerozdeľovať výroby s končiacou dobou spotreby ľuďom v núdzi; konštatuje, že maloobchod s potravinami má všetky možnosti darovať takéto výroby charitatívnym organizáciám, ktoré sú schopné bezodkladne tieto výroby distribuovať, čím sa zabezpečí ich

spotreba;

Pozmeňujúci návrh 17

Návrh smernice

Odôvodnenie 14

Text predložený Komisiou

(14) Na základe harmonizovanej metodiky stanovenej v delegovanom rozhodnutí Komisie (EÚ) 2019/1597⁷⁶ bol prvým rokom zberu údajov o potravinovom odpade rok 2020. Rok 2020 by **sa mal preto použiť ako východiskový rok na stanovenie cieľov znižovania objemu potravinového odpadu.** Členskými štátmi, ktoré môžu preukázať, že vykonávali meranie potravinového odpadu pred rokom 2020 pomocou metód, ktoré sú v súlade s delegovaným rozhodnutím (EÚ) 2019/1597, by sa malo povoliť použitie skoršieho východiskového roka.

⁷⁶ Delegované rozhodnutie Komisie (EÚ) 2019/1597 z 3. mája 2019, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES, pokiaľ ide o spoločnú metodiku a minimálne požiadavky na kvalitu jednotného merania úrovni potravinového odpadu (Ú. v. EÚ L 248, 27.9.2019, s. 77).

Pozmeňujúci návrh 18

Návrh smernice

Odôvodnenie 14 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(14) Na základe harmonizovanej metodiky stanovenej v delegovanom rozhodnutí Komisie (EÚ) 2019/1597⁷⁶ bol prvým rokom zberu údajov o potravinovom odpade rok 2020. **Vzhľadom na to, že rok 2020 bol výnimočným rokom, v kontexte pandémie COVID-19 a súvisiacich obmedzení pohybu by však bolo vhodnejšie referenčné obdobie 2020 – 2022, s ohľadom na rozdiely vyplývajúce z pandémie.** Členskými štátmi, ktoré môžu preukázať, že vykonávali meranie potravinového odpadu pred rokom 2020 pomocou metód, ktoré sú v súlade s delegovaným rozhodnutím (EÚ) 2019/1597, by sa malo povoliť použitie skoršieho východiskového roka.

⁷⁶ Delegované rozhodnutie Komisie (EÚ) 2019/1597 z 3. mája 2019, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES, pokiaľ ide o spoločnú metodiku a minimálne požiadavky na kvalitu jednotného merania úrovni potravinového odpadu (Ú. v. EÚ L 248, 27.9.2019, s. 77).

(14a) Harmonizovaná metodika stanovená v delegovanom rozhodnutí

Komisie (EÚ) 2019/1597 umožňuje používanie rôznych metód vykazovania. S cieľom zabezpečiť, aby budúce údaje boli vedecky spoľahlivé, kvalitné a porovnateľné, treba v členských štátoch stanoviť a uplatňovať jasné a konzistentné metódy merania a minimálne požiadavky na kvalitu jednotného merania potravinového odpadu.

Pozmeňujúci návrh 19

Návrh smernice

Odôvodnenie 14 b (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(14b) S cieľom zabezpečiť, aby subjekty v potravinovom dodávateľskom reťazci a orgány členských štátov dôsledne interpretovali údaje o potravinovom odpade a monitorovanie vykazovania, vydá Komisia usmernenia k metodike merania potravinového odpadu;

Odôvodnenie

Na pomoc pri harmonizácii výkazov o potravinovom odpade v členských štátoch a zvýšenie ich kvality sú potrebné usmernenia a normatívnejšie pravidlá zo strany Komisie.

Pozmeňujúci návrh 20

Návrh smernice

Odôvodnenie 15 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(15a) Sledovanie cieľov znižovania potravinového odpadu nesmie ohroziť poľnohospodársku výrobu ani potravinovú bezpečnosť v Európskej únii. Zvýšený dovoz z tretích krajín na kompenzáciu poklesu domácej výroby by sa mal považovať za nekalú hospodársku súťaž s výrobcami EÚ, ak sa na produkty

dovážané z tretích krajín neuplatnia pravidlá reciprocity.

Pozmeňujúci návrh 21

Návrh smernice Odôvodnenie 33

Text predložený Komisiou

(33) V záujme dosiahnutia cieľov stanovených v tejto smernici by členské štáty mali zrevidovať svoje programy predchádzania vzniku potravinového odpadu tak, aby obsahovali nové opatrenia, ktoré by zapojili viacerých partnerov z verejného aj zo súkromného sektora a obsahovali by koordinované opatrenia zamerané na riešenie konkrétnych problémových oblastí, ako aj na zmenu postojov a správania, ktoré vedú k vzniku potravinového odpadu. Pri **vypracúvaní** týchto programov by sa mohli členské štáty inšpirovať odporúčaniami panelovej diskusie občanov o **plytvaní potravinami**.

Pozmeňujúci návrh

(33) V záujme dosiahnutia cieľov stanovených v tejto smernici by členské štáty mali zrevidovať svoje programy predchádzania vzniku potravinového odpadu tak, aby obsahovali nové opatrenia, ktoré by zapojili viacerých partnerov z verejného aj zo súkromného sektora a obsahovali by koordinované opatrenia zamerané na riešenie konkrétnych problémových oblastí, ako aj na zmenu postojov a správania, ktoré vedú k vzniku potravinového odpadu. Pri **príprave** týchto programov by **Komisia a členské štáty mali úzko spolupracovať na identifikácii a zavádzaní najúčinnějších finančných stimulov na dosiahnutie cieľov stanovených v tejto smernici. Podobne by sa mohli členské štáty inšpirovať odporúčaniami panelovej diskusie občanov o potravinovom odpade a zdôrazniť kľúčovú úlohu, ktorú v boji proti potravinovému odpadu môžu zohrávať spotrebiteľské organizácie realizujúce svoje informačné kampane. Okrem toho by súčasťou realizácie týchto programov mali byť výmena osvedčených postupov, vzdelávanie a informovanie verejnosti, konkrétne opatrenia na podnietenie darovania potravín, podporu udržateľných výrobných metód a zodpovednej spotreby na dosiahnutie významnej zmeny v sociálnom a ekonomickom správaní v záujme dosiahnutia cieľov v boji proti potravinovému odpadu.**

Pozmeňujúci návrh 22

Návrh smernice

Odôvodnenie 33 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(33a) Kľúčovým prvkom na posilnenie účinného vykonávania ustanovení o predchádzaní tvorby odpadu bude vytvorenie platformy na výmenu odporúčaných postupov medzi členskými štátmi, čím sa uľahčí prenos know-how a urýchli sa proces vykonávania. Táto zvýšená spolupráca pomôže prekonať špecifické prekážky jednotlivých členských štátov a podporí prijatie účinných inovatívnych riešení.

Pozmeňujúci návrh 23

Návrh smernice

Odôvodnenie 36 a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(36a) S cieľom uľahčiť jednotný výklad údajov o potravinovom odpade a požiadaviek na vykazovanie vnútroštátnych orgánov a zároveň predchádzať zbytočnej administratívnej záťažii prevádzkovateľov v potravinovom dodávateľskom reťazci by Komisia mala prijať usmernenia k výkladu delegovaných aktov podľa príkladu Usmernenia pre zostavovanie a nahlasovanie údajov o komunálnom odpade^{1a} alebo usmernenia pre zostavovanie a nahlasovanie údajov o obaloch a odpadoch z obalov^{2b};

^{1a}Európska komisia, Eurostat, *Guidance for the compilation and reporting of data on packaging and packaging waste according to Decision 2005/270/EC (Usmernenie pre zostavovanie a nahlasovanie údajov o obaloch a*

odpadoch z obalov podľa rozhodnutia 2005/270/ES); (verzia 2023)
<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/342366/351811/Guidance+on+municipal+waste+data+collection/>

^{2b} Európska komisia, Eurostat, Guidance for the compilation and reporting of data on municipal waste according to Commission Implementing Decisions 2019/1004/EC and 2019/1885/EC, (Usmernenie k zostavovaniu a vykazovaniu údajov o komunálnom odpade podľa vykonávacích rozhodnutí Komisie 2019/1004/ES a 2019/1885/ES a spoločný dotazník Eurostatu a OECD (verzia 2023)

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/342366/351811/PPW+-+Guidance+for+the+compilation+and+reporting+of+data+on+packaging+and+packaging+waste.pdf/297d0cda-e5ff-41e5-855b-5d0abe425673?t=1621978014507>

Pozmeňujúci návrh 24

Návrh smernice

Článok 1 – odsek 1 – bod 2

Smernica 2008/98/ES

Článok 3 – odsek 4 a

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

4ba. „potravínový odpad“ sú všetky potraviny v zmysle vymedzenia v článku 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 (3), ktoré sa stali odpadom, s výnimkou zvyškov pochádzajúcich z poľnohospodárskej výroby a z procesu výroby, spracovania a zhodnocovania poľnohospodárskych výrobkov v poľnohospodárskych podnikoch alebo iných agropriemyselných podnikoch, ktoré sa považujú za vedľajšie produkty za podmienok stanovených v článku 5 ods. 1 smernice 2008/98/EHS; sem nepatria poľnohospodárske materiály uvedené v článku 2 ods. 1 písm. f) a

vedľajšie živočíšne produkty uvedené v článku 2 ods. 2 písm. b).

Pozmeňujúci návrh 25

Návrh smernice

Článok 1 – odsek 1 – bod 4

Smernica 2008/98/ES

Článok 9 a – odsek 1

Text predložený Komisiou

Členské štáty prijímú vhodné opatrenia na predchádzanie vzniku potravinového odpadu **v prvovýrobe**, pri **spracúvaní** a výrobe, maloobchodnej a inej distribúcii potravín, v reštauráciách a stravovacích službách, ako aj v domácnostiach. Medzi tieto opatrenia patria:

Pozmeňujúci návrh

Členské štáty prijímú **a vykonajú** vhodné opatrenia **prispôsobené ich konkrétnej situácii** na predchádzanie vzniku potravinového odpadu **vo všetkých článkoch agropotravinového dodávateľského reťazca, čo znamená prvovýrobu**, pri **spracovaní** a **vo** výrobe, v maloobchodnej a inej distribúcii potravín, v reštauráciách a stravovacích službách, ako **napríklad školách, nemocniciach atď.** ako aj v domácnostiach. Medzi tieto opatrenia patria **okrem iných**:

Pozmeňujúci návrh 26

Návrh smernice

Článok 1 – odsek 1 – bod 4

Smernica 2008/98/ES

Článok 9 a – odsek 1 – písmeno a

Text predložený Komisiou

a) vypracovanie a podpora intervencií zameraných na zmenu správania s cieľom znížiť objem potravinového odpadu a informačných kampaní na zvýšenie povedomia o predchádzaní vzniku potravinového odpadu;

Pozmeňujúci návrh

a) vypracovanie a podpora intervencií zameraných na zmenu správania s cieľom znížiť objem potravinového odpadu, **a to aj s cieľom vytvorenia pozitívneho prístupu k ovociu a zelenine s vonkajšími nedostatkami alebo neobvyklým vzhľadom, ktoré sú však stále vhodné na spotrebu**, a informačných kampaní na zvýšenie povedomia o predchádzaní vzniku potravinového odpadu. **Takéto opatrenia okrem iného posilnia úlohu vzdelávacích zariadení v boji proti**

potravinovému odpadu v jedálňach, ako aj pri formovaní správania budúcich spotrebiteľov; umožnenie toho, aby spotrebiteľia lepšie pochopili označovanie dátumov; uznať, že úloha spotrebiteľa v tomto procese znižovania potravinového odpadu je nevyhnutná a nevyhnutná, a zabezpečiť účasť profesijných združení a prevádzkovateľov v agropotravinárskom odvetví;

Pozmeňujúci návrh 27

Návrh smernice

Článok 1 – odsek 1 – bod 4

Smernica 2008/98/ES

Článok 9 a – odsek 1 – písmeno c

Text predložený Komisiou

c) podpora darovania potravín a ich ďalšieho prerozdelenia na ľudskú spotrebu, pričom sa uprednostňuje ľudská spotreba pred použitím potravín ako krmiva pre zvieratá a opakovaným spracovaním na nepotravinové výrobky;

Pozmeňujúci návrh

c) ***uľahčenie*** podpora darovania potravín a ich ďalšieho prerozdelenia na ľudskú spotrebu, pričom sa uprednostňuje ľudská spotreba pred použitím potravín ako krmiva pre zvieratá a opakovaným spracovaním na nepotravinové výrobky. ***To všetko, napríklad poskytovaním podporných daňových a administratívnych stimulov hospodárskym subjektom, ako sa stanovuje v prílohe IVa, ako aj vytváraním možností a stimulov pre podniky s cieľom zabezpečiť, aby sa výrobky, ktorých trvanlivosť končí, poskytovali za čo najlepších podmienok organizáciám poskytujúcim podporu ľuďom, ktorí čelia ťažkostiam pri schopnosti kúpiť si potraviny;***

Pozmeňujúci návrh 28

Návrh smernice

Článok 1 – odsek 1 – bod 4

Smernica 2008/98/ES

Článok 9 a – odsek 1 – písmeno d a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

da) podpora výskumu a inovácie v boji proti potravinovému odpadu a v oblasti obalov potravín zohľadňujúc kľúčovú úlohu, ktorú obaly plnia pri predchádzaní vzniku odpadu v potravinovom hodnotovom reťazci a zabezpečovaní bezpečnosti a kvality potravín pri súčasnom znižovaní celkového vplyvu na životné prostredie a optimalizácii obalových systémov;

Pozmeňujúci návrh 29

Návrh smernice

Článok 1 – odsek 1 – bod 4

Smernica 2008/98/ES

Článok 9 a – odsek 1 – písmeno d b (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

db) podpora inovácie, výmen a spolupráce medzi všetkými aktérmi a zúčastnenými stranami v celom potravinovom dodávateľskom reťazci s cieľom identifikovať nástroje na dosiahnutie lepšej rovnováhy medzi výrobou a dopytom.

Pozmeňujúci návrh 30

Návrh smernice

Článok 1 – odsek 1 – bod 4

Smernica 2008/98/ES

Článok 9 a – odsek 1 – pododsek 2 a (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

Členské štáty zabezpečia zapojenie zainteresovaných strán, súkromného sektora a spotrebiteľských organizácií s cieľom vypracovať prispôbené programy založené na potrebách predchádzania potravinovému odpadu. Mimoriadna pozornosť by sa mala

venovať aj rozvoju a vykonávaníu účinných vzdelávacích programov pre spotrebiteľov s osobitným dôrazom na zvyšovanie informovanosti mladých ľudí prostredníctvom modulov odbornej prípravy v rámci základného a stredoškolského vzdelávania.

Pozmeňujúci návrh 31

Návrh smernice

Článok 1 – odsek 1 – bod 4

Smernica 2008/98/ES

Článok 9 a – odsek 3

Text predložený Komisiou

V súlade s článkom 38a je Komisia splnomocnená prijímať delegované akty s cieľom doplniť túto smernicu, pokiaľ ide o stanovenie spoločnej metodiky a minimálnych požiadaviek na kvalitu jednotného merania úrovni potravinového odpadu.

Pozmeňujúci návrh

3. V súlade s článkom 38a je Komisia splnomocnená prijímať delegované akty s cieľom doplniť túto smernicu, pokiaľ ide o stanovenie spoločnej metodiky a minimálnych požiadaviek na kvalitu jednotného merania úrovni potravinového odpadu. ***Komisia podporuje výmenu odporúčaných postupov medzi členskými štátmi na podporu vzájomného učenia sa a neustáleho zlepšovania postupov merania potravinového odpadu a vykazovania. Pri príprave týchto delegovaných aktov by Komisia mala zohľadniť vedecké alebo iné dostupné technické informácie vrátane príslušných medzinárodných noriem, ako sú napríklad účtovné a vykazovacie štandardy pre straty potravín a odpad z nich Svetového inštitútu pre zdroje a podnety od všetkých významných zúčastnených strán.***

Pozmeňujúci návrh 32

Návrh smernice

Článok 1 – odsek 1 – bod 4

Smernica 2008/98/ES

Článok 9 a – odsek 3 – pododsek (nový)

Komisia ul'ahčí harmonizované meranie a monitorovanie potravinového odpadu vydaním príslušných a praktických usmernení, ktoré pomôžu subjektom v dodávateľskom reťazci, ako aj orgánom členských štátov systematicky interpretovať údaje o potravinovom odpade a požiadavky na podávanie správ.

Pozmeňujúci návrh 33

Návrh smernice

Článok 1 – odsek 1 – bod 4

Smernica 2008/98/ES

Článok 9a – odsek 4 – písmeno a

Text predložený Komisiou

a) znížiť mieru vzniku potravinového odpadu pri spracovaní a výrobe o 10 % v porovnaní s objemom vzniknutým v **roku 2020**;

Pozmeňujúci návrh

a) znížiť mieru vzniku potravinového odpadu pri spracovaní a výrobe o 10 % **z tony vyrobených potravín za každý členský štát** v porovnaní s **priemerným** objemom vzniknutým v **období 2020 – 2022**;

Pozmeňujúci návrh 34

Návrh smernice

Článok 1 – odsek 1 – bod 4

Smernica 2008/98/ES

Článok 9 a – odsek 4 – písmeno b

Text predložený Komisiou

b) znížiť mieru vzniku potravinového odpadu na obyvateľa, spoločne v maloobchodnej a inej distribúcii potravín, v reštauráciách a stravovacích službách a v domácnostiach, o 30 % v porovnaní s objemom vzniknutým v **roku 2020**.

Pozmeňujúci návrh

b) znížiť mieru vzniku potravinového odpadu na obyvateľa, spoločne v maloobchodnej a inej distribúcii potravín, v reštauráciách a stravovacích službách a v domácnostiach, o 30 % v porovnaní s **priemerným** objemom vzniknutým v **období 2020 – 2022 až 2022**. **Pri stanovovaní opatrení na dosiahnutie tohto spoločného cieľa členské štáty**

zohľadnia rôzne úrovne produkcie potravinového odpadu vzniknutého v rôznych kategóriách v týchto krokoch reťazca (t. j. maloobchod a iná distribúcia potravín, v reštauráciách a stravovacích službách a v domácnostiach).

Pozmeňujúci návrh 35

Návrh smernice

Článok 1 – odsek 1 – bod 4

Smernica 2008/98/ES

Článok 9 a – odsek 5

Text predložený Komisiou

5. Ak členský štát môže poskytnúť údaje za referenčný rok pred rokom 2020, ktoré boli zozbierané pomocou metód porovnateľných s metodikou a s minimálnymi požiadavkami na kvalitu jednotného merania úrovni potravinového odpadu, ako sa stanovuje v delegovanom rozhodnutí Komisie (EÚ) 2019/1597, môže sa použiť skorší referenčný rok. Členský štát oznámi Komisii a ostatným členským štátom svoj zámer použiť skorší referenčný rok do **18** mesiacov od nadobudnutia účinnosti tejto smernice a poskytne Komisii údaje a metódy merania použité na ich zber.

Pozmeňujúci návrh 36

Návrh smernice

Článok 1 – odsek 1 – bod 4

Smernica 2008/98/ES

Článok 9 a – odsek 6

Text predložený Komisiou

6. Ak sa Komisia domnieva, že údaje nespĺňajú podmienky stanovené v odseku 5, do šiestich mesiacov od doručenia oznámenia vykonaného v súlade s odsekom 5 prijme rozhodnutie, v ktorom

Pozmeňujúci návrh

5. Ak členský štát môže poskytnúť údaje za referenčný rok pred rokom 2020, ktoré boli zozbierané pomocou metód porovnateľných s metodikou a s minimálnymi požiadavkami na kvalitu jednotného merania úrovni potravinového odpadu, ako sa stanovuje v delegovanom rozhodnutí Komisie (EÚ) 2019/1597, môže sa použiť skorší referenčný rok. Členský štát oznámi Komisii a ostatným členským štátom svoj zámer použiť skorší referenčný rok do **12** mesiacov od nadobudnutia účinnosti tejto smernice a poskytne Komisii údaje a metódy merania použité na ich zber.

Pozmeňujúci návrh

6. Ak sa Komisia domnieva, že údaje nespĺňajú podmienky stanovené v odseku 5, do šiestich mesiacov od doručenia oznámenia vykonaného v súlade s odsekom 5 prijme rozhodnutie, v ktorom

požiada členský štát, aby ako referenčný rok použil **rok** 2020 alebo iný rok, než navrhol členský štát.

požiada členský štát, aby ako referenčný rok použil **priemer obdobia** 2020 – 2022 alebo iný rok, než navrhol členský štát.

Pozmeňujúci návrh 37

Návrh smernice

Článok 1 – odsek 1 – bod 9

Smernica 2008/98/ES

Článok 29a – odsek 1 – písmeno 1a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

1a. Členské štáty pri úprave svojich programov predchádzania potravinovému odpadu zabezpečia zapojenie miestnych a regionálnych zainteresovaných strán, súkromného sektora a občianskej spoločnosti s cieľom vypracovať programy predchádzania potravinovému odpadu prispôbené potrebám, na základe ktorých budú schopné riešiť miestne problémové oblasti potravinového odpadu, spolu s osobitnými postojmi a správaním, ktoré prispievajú k potravinovému odpadu najmä na úrovni domácností.

**PRÍLOHA: SUBJEKTY ALEBO OSOBY,
KTORÉ SPRAVODAJKYNI POSKYTLI INFORMÁCIE**

Spravodajkyňa vyhlasuje, že počas prípravy stanoviska až do jeho prijatia vo výbore jej poskytli informácie tieto subjekty alebo osoby:

Subjekt a/alebo osoba
Copa-Cogeca
FoodDrinkEurope
Mercadona
To Good To Go

Vypracovanie uvedeného zoznamu je vo výlučnej zodpovednosti spravodajkyne.

POSTUP VÝBORU POŽIADANÉHO O STANOVISKO

Názov	Zmena smernice 2008/98/ES o odpade
Referenčné čísla	COM(2023)0420 – C9-0233/2023 – 2023/0234(COD)
Gestorský výbor dátum oznámenia na schôdzi	ENVI 2.10.2023
Výbor požiadaný o stanovisko dátum oznámenia na schôdzi	AGRI 2.10.2023
Spravodajkyňa výboru požiadaného o stanovisko: dátum vymenovania	Clara Aguilera 12.9.2023
Prerokovanie vo výbore	25.10.2023 28.11.2023
Dátum prijatia	24.1.2024
Výsledok záverečného hlasovania	+: 44 –: 0 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Benoît Biteau, Franc Bogovič, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Dacian Cioloș, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Paola Ghidoni, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Elsi Katainen, Camilla Laureti, Norbert Lins, Colm Markey, Marlene Mortler, Juozas Olekas, Eugenia Rodríguez Palop, Daniela Rondinelli, Bronis Ropė, Katarína Roth Neved'alová, Bert-Jan Ruissen, Petri Sarvamaa, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Asim Ademov, Rosanna Conte, Gabriel Mato, Michaela Šojdrová, Irène Tolleret, Achille Variati
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Eric Minardi, Cláudia Monteiro de Aguiar

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

44	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Rosanna Conte, Ivan David, Paola Ghidoni, Eric Minardi
NI	Dino Giarrusso, Katarína Roth Neved'alová
PPE	Asim Ademov, Franc Bogovič, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Norbert Lins, Colm Markey, Gabriel Mato, Cláudia Monteiro de Aguiar, Marlene Mortler, Petri Sarvamaa, Michaela Šojdrová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Dacian Cioloș, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Irène Tolleret
S&D	Clara Aguilera, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli, Achille Variati
The Left	Luke Ming Flanagan, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Benoît Biteau, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Bronis Ropé, Sarah Wiener

0	-

0	0

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania